

**Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordinariae in
exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria
iurisdictione**

in duos tomos distinct.

Quo Praeter Varias Ac pervtiles Additionibus praecipuis & in foro
potissimum occurentibus Tomi primi Quaestionibus annexas, etiam S.
Rotae Romanae Decisiones Novissimae De Eadem materia editae, &
singulari studio selectae continentur - Hac postrema editione
praecedentibus duobus Tomis primum additus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agr., 1684

Decisio XCIX. Confessarii Monialium non egent approbatione Episcopi,
quando ex privilegiis Apostolicis sunt ab Episcopali Jurisdictione exemptæ,
& ex quibus hujusmodi exemptio resultet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61921](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61921)

DECISIO XCIX.

Confessarii Monialium non egent approbatione Episcopi, quando ex privilegiis Apostolicis sunt ab Episcopali Jurisdictione exemptæ, & ex quibus hujusmodi exemptio resultet.

R.P.D. BICHIO.
Montis Cassinen. Jurisdictionis.

Luna 27. Martii. 1651.

Inter impressas
Bichii decis.
419.

SUMMARIUM.

- 1 Rota semper solet declarationes sacrae Congregationis reverenter amplecti.
- 2 Confessarii Monialium Prelatis Regularibus subiectarum, approbatione Episcopi non egent.
- 3 Monasterium Monialium esse exemptum, ac subiectum jurisdictioni Abbatibus Regularibus probatur ex privilegiis Apostolicis suscipientibus sub protectione B. Petri, & Sedis Apostolicae nedum Monasterium, sed personas, & bona.
- 4 Exemptio à jurisdictione Episcopi resultat, si privilegia exemptiva expressè prohibent, ne Episcopus in loco exempto ullam exercent jurisdictionem.
- 5 Appellatione jurisdictionis comprehenditur tam civilis quam criminalis.
- 6 Dicitio aliquid est universalis, & in ma-

teria jurisdictionis omnem actum etiam minimum jurisdictionis comprehendit.

7 Exemptio à jurisdictione Episcopi resultat, si privilegia Apostolicae expressè prohibentur ne Episcopus in personas sententiam excommunicationis, vel interdicti promulget, quod alias ad ipsum spectat, seclusa exceptione.

8 Exemptio Monasterii Monialium à jurisdictione Episcopi probatur si in privilegiis Monialibus indulgetur, quod Chrisma, Oleum sanctum, Consecrationes altarium, & similia petant à quocumque, amissio, qua omnia de jure ad Episcopum spectant, nisi lex omnis tam jurisdictionis, quam Diocesanae esset ab eo abdicata. Et num. 10. Ad dignitatem Episcopalem, & legem Diocesanam pertinet administratio

Ggg 2 Chris-

- Christiatis, Olei sancti, consecrationes altarium, nec non Collationes Ordinum &c. ibidem num. 9.
- 11 Pontificalia in aliena Diocesi Episcopo exercere non licet.
- 12 Locus exemptus, quando constituat Territorium vere & proprie, non autem improprie, & per modum æquiparationis, & quoad certos effectus, quamvis sit intra limites Diocesis Episcopi? & num. 13. & supra num. anteced.
- 14 Exemptio simplex differt ab exemptione plenâ.
- 15 Locus exemptus constituere dicitur Territorium separatam, si enunciatur in literis Apostolicis nullius Diocesis, & talis censetur agnitus ab Episcopo, si dictas literas executioni mandavit.
- 16 Enunciatio antiqua ultra centum annos & adminiculata, valde conducunt ad probandam qualitatem enunciata.
- 17 Monasterium esse subiectum jurisdictioni Abbatis præviâ translationis potestatis quasi Episcopalis privative ad Episcopum, ex quibus potissime probetur? & remissive numer. 18. & seqq.
- 19 Unio beneficii facta ab Abbate Monasterio exempto denotat subiectionem Monasterii, ac potestatem Episcopalem unientis.
- 20 Confirmatio electionis Abbatissæ est a-Elus jurisdictionis.
- 21 Indulgentias concedere Episcopalem potestatem denotat, ac etiam, quod illi, quibus sunt concessæ, subiciuntur potestati concedentis num. 22.
- 23 Visitatio pendet ab ordinaria jurisdictione.
- 24 Clausura Monialium soli Episcopo mandatur etiam in Monasterio Regularium.
- 25 Abbas si Sacramentum Confirmationis administravit, denotat ejus Monasterium esse separatam à Diocesi Episcopi & sibi subiectum Confirmationis Sacramentum non potest ab alio, quam ab Episcopo ministrari. ibidem.
- 26 Monasterium esse subiectum jurisdictioni Abbatis probatur, si ultra actus jurisdictionis supravencens, censuras promulgavit, & excommunicatos absolvit.
- 27 Item si visitavit Sanctissimum Eucharistia Sacramentum, Olea sancta, fontem Baptismalem, & omnem sacram suppellectilem, quod sanè solius Episcopi munus est.
- 28 Monasterium dicitur proprie Diocesi Abbatis, in quem jurisdictione Episcopalis fuit translata 29. Constitutio sancti Greg. XV. quæ incipit in scripta-bilibi: subiciens Moniales correctioni Episcopi Diocesani, ac prohibens, ne Confessarii tam ordinarii, quam extraordinarii deputentur, nisi præviâ approbatione Episcopi Diocesani, locum non habet in locis exemptis constituantibus Territorium separatam de per se.

Confessionarius Monialium Monasterii Sanctorum Cosma & Damiani Terræ Tagliacotii deputatus per Abbatem Montis Cassini, an indigeat approbatione

tione Ordinarii Marficani disputatū hodie fuit, & negativè responsum, qui ita aliàs declaravit sacra Congregatio Eminentissimorum sacri Concilii Tridentini Interpretum, cujus declarationes Rora solet reverenter amplecti, ut testatur *Buratt.* in decis. 479. num. 2. & fuit dictum in *Majorican. Parochialis*, 13. Junii 1646. coram R. P. D. meo *Celfo*, & in *Alexandrina Canonica*, 13. Februarii proxime præteriti coram Reverendiss. D. meo *Decano*.

Iuxtaque ex abundantia eadem declaratio apparet, siam Confessariis Monialium Praelatis Regularibus subjectarum, quales ut infra dicam sunt istæ, approbatione Episcopi non egent, disponitur in sacro Concilio Tridentino sess. 25. de regul. cap. 11. circumsin. vers. atque aliis Monasteriis, & tradit *Azor. instit. moral. p. 1. lib. 13. cap. 9. quest. 2. vers. queres Armendar. in add. ad recopillat. Navarr. lib. 2. tit. 18. lib. 7. de relig. num. 98. Barbof. de potest. Episc. alleg. 25. num. 37. & in Collect. ad Concil. Trid. d. sess. 25. de Regular. cap. 10. num. 4. alique relati à Modern. Monacho Vallis umbrosæ de iur. Abbatiss. disput. 16. quest. 2. num. 2.*

Esse autem has Moniales ac Monasterium exemptum prorsus à potestate Episcopi Marficani, & subiectum jurisdictioni Abbatis Montis Cassini probatur quoad primam partem ex privilegiis Apostolicis Alexandri Tertii, Clementis Tertii, Cælestini Tertii, Honorii Tertii & Alexandri Quarti, relatis in summ. *Abbatis n. 4. & segg.* quorum aliqua nedum Monasterium, & Moniales, earumque bona suscipiunt sub B. Petri, & Sedis Apostolicæ protectione, sed ultra statuunt primò, quod nullus Marforum Episcopus in hanc Ecclesiam, vel ejus Moniales, & Clericos illi inservientes, aliquid juris exerceat; unde excluditur prorsus Episcopi Marficani jurisdictionio tam Civilis, quàm Criminalis, quàm appellatione jurisdictionis comprehendendi notant *Doctores in L. 2. ff. de jurisdic. omn. Judic. & in puncto similis privilegii advertit Maceraten. var. resol. lib. 3. resol. 4. n. 2.* Ponderatà præsertim dictione aliqua, quæ universalis est secundum subiectam materiam; & omnem etiam minimum jurisdictionis actum comprehendit, *Cened. post lib. practic. & Canon. quest. singul. s. nu. 5. Barbof. decis. 21. nu. 2. Grat. discept. 509. num. 35. Sura. decis. 283. n. 2. Monach. decis. Florent. 50. n. 18.* Nec non proximà subsequenti prohibitione, quod nulli Episcopo fas sit Moniales vel Clericos præfatos excommunicationis, vel interdicti vinculo innodare, quod licuisset Marficano, si aliquis jurisdictionio penes ipsum remanisset, *cap. cum Capella. 16. cap. quanto 26. de privil. Ioan. Andr. in Tract. de interd. nu. 23. Chokier. de jurisd. in exempt. par. 2. q. 25. n. 122. Gigas. de pensio quest. 60. n. 1. Belencin. de charit. subsid. q. 24. nu. 2. & in puncto ponderavit Rot. in Rossanen. Exemptionis. 20. Aprilis 1640. §. quod confirmari in sine coram Rever. Salamantino*

Secundo, quod Christma, oleum sanctum, Consecrationes altarium, seu Basilicarum, Ordinationes Clericorum, qui ad factos Ordines fuerint promovendi, absq; omni contradictione, & appellatione, Moniales suscipiant à quocunq; maluerint Episcopo ad

- po ad illarum Ecclesiam vocato, quæ omnia cum peti ab Episcopo Marficano debuissent, nisi lex omnis tam jurisdictionis, quam Diocesis ab eo abdicata fuisset, quia
- 9 concernunt Ordinem, & dignitatem Episcopalem, ac pertinent ad legem Diocesanam. *Io. Andr. in cap. 1. numer. 7. de privileg. in 6. Brunell. de legat. conclus. 10. col. 3. Gratian. discept. 212. sub num. 49. Lotther. de reb. benef. lib. 1. quest. 25. sub num. 6. sanc. mem. Greg. XV. decis. 434. num. 13. Text. in cap. veniens §. Christina de prescrip. cum aliis allegatis à Moder. Carpen. convers. foren. cap. 220. num. 119. in fin. &*
- 10 120. Exinde clarè dignoscitur ab utraque lege Episcopi Marficani Monasterium & Moniales fuisse solutas. *Chockier de jurisdictione in exempt. par. 2. quest. 45. num. 16. & par. 4. quest. 11. numero 2. & 3. Barbos de potest. Episc. alleg. 105. num. 65. Lotther. de reb. benef. lib. 1. quest. 24. sub num. 135. vers. ai non sufficit. Rotain dict. Rossanen. exemptionis §. præterea coram Reverendissimo Salamantino.*
- Quo magis, quia non solum fuit Monialibus concessum prædicta petere, & quocunque Episcopo maluerint in propria, sive alterius Ecclesiâ celebrante, sed etiam ad ipsarum Monialium Ecclesiam vocato, & sic permittitur alicui Episcopo absque Marficani consensu ad libitum Monialium Pontificalia exercere in hac Ecclesia, quod non liceret, si illa esset in Diocesi, vel de Diocesi Episcopi Marficani, *Aldan. in compen. Can. resol. lib. 1. titul. 4. num. 3. speculator. part. 3. titul. de Cler. peregr. sub. numero 5. vers. licet enim. Chockier de jurisdictione in exempt. quest. 11 sub numero 3. vers. sed non tamen. Barbos. in Collect. ad Concil. Trident. sess. 24. de refor. cap. 2. num. 3. & de potest. Episc. alleg. 30. num. 15.*
- 11 Ex quibus corollarie sequitur, quod eadem Ecclesiâ & Monasterium constituat Territorium separatum non improprie, & per modum æquiparationis, & ad certos tantum effectus, ut de simpliciter exempto declarat *Rota decis. 207. nu. 3. vers. non etiam & num. 4. par. 2. divers. decis. 207. nu. 3. vers. non etiam, & num. 4. par. 2. divers. decis. 324. numero 7. par. 1. recent. Lotther. de reb. benef. lib. 1. quest. 24. numero 124. & seqq. Chokier. de jurisdictione in exempt. par. 2. quest. 45. num. 1.*
- 13 14. & seqq. Sed verè & proprie, quamvis sit intra limites Diocesis Marficanae, *Geminian. in cap. cum Episcopus num. 4. de offic. Ordin. in 6. & in cap. 2. num. 19. de constit. eodem tit. Rota d. decis. 207. num. 5. in fin. vers. seu taliter par. 2. divers. dec. 105. num. 2. inter impress. post consil. Farin. lib. 2. dec. 42. num. 2. & 6. dec. 65. nu. 3. apud Moder. de jur. Abb. tom. 3. decis. 635. numero 2. vers. unde par. 3. recent. decis. 54. numero 2. vers. ad eod. quod, & num. 5. coram Alari. Andr. cum aliis allegatis per addend. ad Buratt. dec. 578. num. 21. & distinguendo inter exemptionem simplicem, & plenam tradit *Lotther d. lib. quest. 24. numero 127. Gratian. discept. 212. num. 33. Maxime quia nusquam in supra citatis privilegiis Monasterium enunciatur, ut solet sub alicujus Episcopi Diocesi, quinimò tam in Epistola Cardinalis Medices anno 1499. summar. numer. 1. quam in litteris delegatoris**
- Imo-

Innocentii VIII. directis eodem anno ipsi Episcopo Marficorum summar numero 18. Monasterium dicitur nullius Diocesis, quas litteras cum idem Episcopus executioni demandaverit, agnovisse videtur veritatem hujus enuntiative ad text. in cap. ex ore vers. per hoc. de his que sunt à mai. part. capit. Dec. conf. 206. numero 7. Cumque enuntiativa sint duæ & antiquissima ultra centum annos, ac administrantur, ut infra, longævâ possessione Abbatis Montis Cassini, valdè conductad probandam qualitatem enunciata. Put. decis. 149. num. 2. lib. 3; Rota in recent. decis. 91. numer. 2. in fine decis. 312. num. 6. part. 1. decis. 54. numero 10. coram Mari. Andrea & in puncto decis. 66. num. 6. apud Modern. de jure Abbat. Tom. 3. referendo enunciativas contrarias, quæ fortè adessent, ad tempus ante privilegia Apostolica, ut in proximis terminis respondit Rota d. decis. 54. num. 6. in fine coram Mari. Andrea.

Quo verò ad secundam partem videlicet subjectionem omnem Monasterii & Monialium Abbati Montis Cassini, & in eum translationis potestatis quasi Episcopalis privativè quoad Episcopum Marforum, probatio resultat, tum ex Epistola sacre Congregationis super negotiis Regularium scripta de anno 1585. ad Abbatem Montis Cassini, & data in summar. num. 2. ibi: Sapendo la paternita vostra che da centinara d' anni in qua, quel Monastero (scilicet Monialium Tagliacotii superius nominatarum) e stato sottoposto à Monte Cassino, e che l' Abbat pro tempore come Ordinarii l' hanno visitato, Governato, e Cornetto le Monache, e i preti, però con la presente Orasiamo à V. P. Che debba mandarui subuo un Monaco della Congregazione vostra, si come s' e fatto sempre per il passato, ad arbitrio dell' Abbate, il qual Monaco habbi da Confessarlo &c. & hauer cura così dell' temporale come del Spirituale e se Monfig' di Marsica e suo Vicario desse in ciò impedimento alcuno, che non vogliano crederle, ci procuraremo il rimedio conveniente. Tum ex ipsis supra memoratis privilegiis Apostolicis, in quibus conceditur exemptio Monialibus salvâ Montis Cassinensis debita justitiâ & reverentiâ, hæc enim reservatio denotat in Abbate Cassinensi potestatem quasi Episcopalem, cum Episcopo hujusmodi reverentia debeat. Felin. in cap. cum inter num. 3. & 4. de residuo. Seraphin. decis. 1025. num. 18. Rota in Cathacen. pratensa obedientia 23. Maii 1650. s. i. vers. etiam admissio: coram me. Et in puncto hujus Monasterii & Abbatis decis. 83. num. 4. apud Communi. Tum ex eorundem privilegiorum bis centenariâ & amplius observantiâ, & actibus successivis ab Abbate gestis mox recensendis, utramque legem jurisdictionis & Diocesis respicientibus, qui declarant sensisse pontifices potestatem omnem in Abbatem per eadem privilegia transferre. Gabriell. conf. 66. numero vigesimo quarto, libro secundo, Seraphin. decis. 600. numero 3. & in proximis terminis Cyriac. controver. 141. num. 38. relatus à Moderno Carpen. controver. foren. cap.

cap. 110. num. 10. *Martin. Andrea. decis. 54. num. 16. Rota apud Poth. de manutent. decis. 71. num. 1.*

- Constat siquidem Abbatem usque de anno 1266. confirmasse statuta à Monialibus edita *summar. num. 9. de anno 1335. univisse huic Monasterio Ecclesiam S. Joannis de Camerata summar. num. 11. quod denotat subjectionem, & respectivè potestatem Episcopalem unientis. Federic. de Sen. cons. 111. numero 8. Oldrad. consil. 257. num. 5. & seqq. Rota in Mulevitana unionis 22. Junii 1640. coram Reverendissimo D. meo Decano. De anno 1557. 1588. confirmasse electiones Abbatissatum cum assertione, quod Monasterium est membrum & grancia sacri Monasterii Cassinensis, ipsique immediatè subiectum, *summar. num. 12. quæ confirmatio est actus jurisdictionis. cap. ex frequentibus de instit. Lotter. de re benef. lib. 2. quest. 18. num. 27. & 28. Seraphin. decis. 637. num. 1. Buratt. decis. 578. num. 8. & 9. Rota in Marsic. 21 jurisdictionis 18. Februarii 1647. coram me. Indulgentias non semel concessisse Monialibus, quod pariter Episcopalis potestatis est. cap. accedentibus de excessib. Prelat. Navarr. de indulgent. notab. 31. Azor. instit. moral. par. 2. lib. 3. cap. 55. qu. 3. Barbosa de potest. Episc. alleg. 88. num. 17. & denotat subjectionem Monialium concedenti. Ugolin. de potest. Episc. cap. 41. §. 2. num. 2. vers. 2. Barbosa d. allegat. 88. num. 26.**
- 20 Infuper pluries incipiendo ab anno 1319. *summar. num. 10. & prosequendo ad annum 1595. summa. num. 14. & seqq. visitasse Monasterium & Moniales, quod ab ordinaria jurisdictione pendet C. i. in fine de censib. in 6. Barbosa de potest. Episc. alleg. 102. num. 4. & seqq. Gratian. discept. 212. num. 36. Rota decis. 117. num. 5. apud Tamburin. de jure Abb. Tom. 3. Et hic advertendum est, quod in visitationibus hujusmodi Abbas plurimos actus exercuit legem jurisdictionis & Diocesanam concernentes, multatim sancivit circa clausuram Monialium, quæ soli Episcopo demandata est, etiam in*
- 21 *Monasteriis Regularium ex Concilio Trident. sess. 25. de Regul. cap. 5. in not. Suarez de Relig. tom. 4. tract. 9. de variet. Relig. lib. 1. c. 11. in fine Barbosa d. alleg. 102. num. 3. & alleg. 105. num. 31. Chokier de jurisdic. in exempt. par. 2. qu. 45. num. 5. Pisafec. in pract. Episcop. par. 2. cap. 3. art. 7. num. 2. cum aliis relatis à Sperello decis. 97. num. 19. Admittit Sacramentum Confirmationis, quod non potuisset, si Monasterium non*
- 22 *esset separatum à Diocesi Episcopi & sibi subiectum. Roderic. quest. Regul. tom. 1. qu. 18. art. 3. Azor. Instit. moral. par. 2. lib. 3. cap. 30. quest. 4. Covarr. lib. 1. var. cap. 10. num. 6. & 14. Navarr. consil. 4. n. 2. de privil. Barbosa de potest. Episc. alleg. 30. num. 4. & 15.*
- 23 *Comminatus fuit Censuras Ecclesiasticas, aliasque pœnas pecuniarias Monialibus & Clericis Ecclesiæ interservientibus, idemque ab excommunicatione incurta absol-*
- 24 *vit, visitavit SS. Eucharistiæ Sacramentum, Olea sancta, Fontem Baptismalem, calices & omnem sacram Suppellectilem, quod sanè solius Episcopi munus est in propria Diocesi. Barbosa de potest. Episcop. alleg. 74. num. 18. Rot. in Barchinonen. in-*
- 25 *risdict. 4. Julii 1646. §. 1. coram me. Ac tandem aliquando prohibuit Monialibus*
- 26 *& Cleri-*

& Clericis, ne in pertinentibus ad Ordinem sive jurisdictionem Episcopalem ad-
eant Episcopum Marforum, ut signanter in visitatione anni 1540. *summar.*

num. 2. Quapropter cum de promissis clara sit exclusio Episcopi Marforum ab omni
jurisdictione in hoc Monasterio, illud propterea dicitur propria Diocesis Abba-
tis. *Anch. in C. postulasti num. 45. de foro comp. Gratian. discept. 212. n. 33. Rota*
decis. 100. num. 3. post consil. Farinacii. Et dec. 42. n. 2. Et 3. apud Tambur. de jure
Abb. tom. 3. Chokier. de jurisd. part. 1. quest. 9. numero 7. prout etiam de-
ponunt testes dati in summario numer. 16. Et per consequens non urget novissima
Constit. S.M. Gregorii XV. relata per Tambur. de jure Abbatiss. disput. 16. quest.
2. Subjiciens Moniales visitationi & correctioni Diocesani, & prohibens, ne Con-
fessores tam ordinarii, quàm extraordinarii, ad confessiones Monialium etiam Regu-
laribus subjeotarum deputentur, nisi prius ab Episcopo Diocesano idonei judi-
centur, & approbationem obineant: Quia loquitur de Episcopo Diocesano, qua-
*lis in prædictis non est Episcopus Marforum, nec militat in locis alterius jurisdic-
tionis omnimodè subjectis, ac Territorium separatim constituentibus, ut declaravit
Sacra Congregatio Concilii relata à Tambur. d. disput. 16. vers. advertitum. Et in
terminis similibus Decretorum Concilii ad verbum Griluzon. consil. 142. num. 21. Et 22.
Grat. discept. 212. n. 33. aliique relati à Moderni Carpen. controuv. Foren. cap. 67. num.
26. Et cap. 220. num. 12. Et 13. Rota apud Tambur. de jure Abbat. decis. 117. num.
3. Et 4. tom. 3.*

Et ita &c.

Hhh

DECI-